

**Salgótarján Megyei Jogú Város
Polgármestere**

Szám: 25276/2011.

J a v a s l a t

**Salgótarján Megyei Jogú Város Önkormányzata 2006-2018 közötti időszakra
vonatkozó gazdasági programjának kiegészítésére**

Tisztelt Közgyűlés!

A helyi önkormányzatokról szóló 1990. évi LXV. törvény (a továbbiakban: Ötv.) a helyi önkormányzatok gazdasági alapjairól szóló fejezetében rendelkezik a gazdasági program készítésének kötelezettségéről.

Salgótarján Megyei Jogú Város Közgyűlése a 35/2007. (III.27.) Öh sz. határozatával elfogadta Salgótarján Megyei Jogú Város Önkormányzata 2006-2018 közötti időszakra vonatkozó gazdasági programját.

Az Ötv. 91.§. (7) bekezdése alapján amennyiben a meglévő gazdasági program az előző ciklusidőn túlnyúló, úgy azt az újonnan megválasztott képviselő-testület az alakuló ülését követő hat hónapon belül köteles felülvizsgálni, és legalább a ciklusidő végéig kiegészíteni vagy módosítani.

A gazdasági program felülvizsgálata megtörtént és láthatóvá vált, hogy a 2007. óta eltelt időszak gazdasági, jogszabályi változásai miatt - a gazdasági program főbb prioritásait megtartva – a 2011-2014 közötti időszak legfontosabb feladatait meghatározó és megalapozó kiegészítés elkészítése szükséges, melyet a csatolt melléklet tartalmaz.

A fentiek alapján kérem a Tisztelt Közgyűlést az alábbi határozati javaslat elfogadására.

Határozati javaslat

Salgótarján Megyei Jogú Város Közgyűlése a Salgótarján Megyei Jogú Város Önkormányzata 2006-2018 közötti időszakra szóló gazdasági programjának 2011-2014 közötti időszakra vonatkozó kiegészítését a melléklet szerint elfogadja.

Felelős: Székyné dr. Sztrémi Melinda polgármester

Határidő: értelemszerűen

Salgótarján, 2011. május 13.

Székyné dr. Sztrémi Melinda
polgármester

**Salgótarján Megyei Jogú Város Önkormányzata
2007 – 2018. közötti időszakra vonatkozó
gazdasági programjának**

kiegészítése

2011-2014

Tartalomjegyzék

Bevezetés.....	3
I. Társadalmi – gazdasági feltételek.....	4
1. Demográfiai és foglalkoztatási folyamatok.....	4
1.1. Népesedési folyamatok.....	4
1.2. Foglalkoztatottság.....	4
2. Intézményhálózat működtetése.....	4
2.1. Szociális, gyermekjóléti, gyermekvédelmi, egészségügyi feladatok.....	4
2.2. Közművelődés.....	5
2.3. Közoktatás.....	5
2.4. Sport.....	6
3. Városüzemeltetés.....	6
3.1. Műszaki infrastruktúra.....	6
3.2. Kommunális szolgáltatások.....	7
II. A 2007-2018. közötti időszakra vonatkozó fejlesztési program struktúrája és kiegészítése.....	8
1. FEJLŐDŐ VÁROS PROGRAMJA.....	8
2. ÉLHETŐ VÁROS PROGRAMJA.....	9
2.1. Humán erőforrások újratermelése.....	9
2.2. Városrehabilitáció.....	11
3. GONDOSKODÓ VÁROS PROGRAMJA.....	14
3.1. Partnerségi program.....	14
3.2. Szociálpolitikai program.....	15
4. VONZÓ ÉS SZERETHETŐ VÁROS PROGRAMJA.....	15
4.1. Idegenforgalmi fejlesztések.....	15
III. Az önkormányzati gazdálkodás feladatai, eszköztársa.....	16
1. Bevételek.....	16
2. Kiadások.....	17
IV. Összegzés.....	18

Bevezetés

Salgótarján Megyei Jogú Város Közgyűlése a 35/2007. (III. 27.) Öh. sz. határozatával elfogadta az önkormányzat 2007-2018. közötti időszakra vonatkozó gazdasági programját. A gazdasági program struktúrája 4 pillérszerű részprogram integrációja, az egyes részszerzőpontokon belül konkrét intézkedéseket, projekteket határoz meg. A három cikluson átívelő program elfogadását követően – a program első ciklusában - bekövetkezett változások szükségessé teszik az eredmények áttekintését, tartalmi kiegészítését és aktualizálását.

Az önkormányzat továbbra is elkötelezett a hosszútávú gazdasági program célkitűzéseinek teljesítését illetően. A **Kiegészítés** célja - az eddig megvalósított projektek ismertetésén kívül - , hogy megjelölje Salgótarján Megyei Jogú Város Önkormányzata gazdasági fejlődésének a 2011-2014. évekre vonatkozó fő irányait, meghatározza a súlyponti feladatokat, megállapítsa a megvalósítás feltételrendszerét.

Az elmúlt időszakban végbemenő világgazdasági és hazai társadalmi-gazdasági változások ellenére az önkormányzat eddigi működése során is megkísérelte folyamatosan megőrizni azokat a szolgáltatásokat, kötelező és önként vállalt feladatok színvonalának megtartását, melyeket a területen élő magánszemélyek, vállalkozások munkavállalóiként vagy tulajdonosaként megszoktak és elvárnak.

Az önkormányzat célja olyan gazdaságfejlesztési program végrehajtása, amely a költségvetési lehetőségekkel összhangban, a működőképesség fenntartása mellett biztosítja a városi lakosság életszínvonalának javítását és a jó közérzetet biztosító feltételek megteremtését.

A város fenntartható fejlődése, jövedelemtermelő kapacitása szempontjából meghatározó jelentősége van a népességmegtartó képességnek. A lehetséges fejlesztési irányok és programok között elsőséget élveznek azok, amelyek az intézményi és települési környezet javítására, valamint a gazdaság fejlesztésére irányulnak. Ennek megvalósítása érdekében az önkormányzat kialakította közép-és hosszútávú elképzeléseit. Az Integrált Városfejlesztési Stratégia (2007), a Civil Konceptió (2007), a Sportfejlesztési Konceptió (2008), a Bérlet - gazdálkodási Konceptió (2008) és a Kulturális Konceptió (2009), a Közoktatási feladatellátási, intézményhálózat-működtetési és fejlesztési terv (2009) kijelölik az egyes ágazatokban elvégzendő feladatokat.

A gazdasági program a város egészére vonatkozik, így végrehajtása csak önkormányzati forrásból nem valósítható meg, ezért az önkormányzat azoknak az egyéb forrásoknak a felhasználását tervezi, amelyeket a pályázati rendszerek kínálnak, illetve keresi azon együttműködési lehetőségeket, melyek a helyi vállalkozások és a civil szervezetek bevonásával megvalósíthatóvá teszik a programban meghatározott célokat.

A Közgyűlés felelősséget érez a jövőért, és hisz abban, hogy a mindennapi gondok és feladatok szorítása, a nehezen kiszámítható változások ellenére is szükség van előrelátó tervezésre, ezáltal a jövő alakítására.

I. Társadalmi – gazdasági feltételek

1. Demográfiai és foglalkoztatási folyamatok

1.1. Népesedési folyamatok

Salgótarján gazdasági fejlődésével jelentős kölcsönhatásban van a demográfiai, népesedési folyamatok alakulása. Hatásai elsősorban az oktatásban, az egészségügyi és szociális ellátásban jelentkeznek.

Az elmúlt időszakban intenzíven jelentkezett a véglegesen vagy ideiglenes jelleggel elvándorlók száma. Ez azért jelent kedvezőtlen tendenciát, mert az elköltözők döntő többsége az aktív kereső korosztályból került ki, illetve magasan képzett szellemi foglalkozásúak vagy szakmunkások.

Év	Lakónépesség az év végén (fő)
1990	47 699
2005	42 609
2010	37 632

Forrás: KSH

A város lakónépessége az 1990. évi népszámlálási adatokhoz képest 21 %-kal, 2005. évhez képest 12 %-kal csökkent, melyet befolyásolt 2006-ban Somoskőújfalu városrész leválása is 2560 fővel. A népesség összetételében az előző években már jelentkező tendencia folytatódott, mely szerint a természetes szaporodás és fogyás, az elvándorlási különbözet egyaránt negatív.

Salgótarján népesedési folyamatát továbbra is az elveszülések számának csökkenése, a halálozások és az elvándorlás növekedése és a lakosság öregedése jellemzi.

1.2. Foglalkoztatottság

A város foglalkoztatottsági helyzete a csökkenő népességet figyelembe véve nem alakult kedvezően. 2010-ben a nyilvántartott álláskeresők 11 %-ot képviseltek. 2006-hoz képest számuk 35 %-kal emelkedett. A szakképzettségi mutató jelentősen nem változott, viszont emelkedett az álláskereső felsőfokú végzettségűek aránya. Az önkormányzat 2010-ben közfoglalkoztatás keretében 954 főt foglalkoztatott, mely megfelel az álláskeresők 23 %-ának.

2. Intézményhálózat működtetése

2.1. Szociális, gyermekjóléti, gyermekvédelmi, egészségügyi feladatok

A személyes gondoskodás körébe tartozó szociális, gyermekjóléti és gyermekvédelmi szolgáltatások két intézmény (az Önkormányzat által fenntartott Egészségügyi-Szociális Központ és a Salgótarjáni Kistérség Többcélú Társulása által fenntartott Kistérségi Szociális és Gyermekjóléti Szolgáltató Központ) szervezeti keretei között biztosítottak. A szociális, gyermekjóléti és gyermekvédelmi feladatokat teljes körűen át kell tekinteni, amennyiben szükséges, a hatékonyabb feladatellátásra vonatkozó javaslatot kell kialakítani.

Az egészségügyi alapellátás feladatainak egy része az említett Egészségügyi-Szociális Központ, valamint a Salgótarjáni Kistérség Többcélú Társulásának Munkaszervezete útján

biztosított. A háziorvosi és fogorvosi ellátást biztosító orvosok száma csökken, egyre nagyobb problémát jelent azon álláshelyek betöltése, amelyek nyugdíjaztatás vagy egyéb ok miatt megüresednek. Újabb orvosok hiányában közgyűlési döntés alapján az önkormányzati intézmény látja el a megüresedett körzetek működtetését.

2.2. Közművelődés

Salgótarján Megyei Jogú Város Közgyűlése a 2011. márciusi ülésén döntött a József Attila Művelődési és Konferencia Központ mint költségvetési intézmény 2011. június 30. napjával történő megszüntetéséről és az önkormányzat közművelődési feladatait ellátó Salgótarjáni Közművelődési Nonprofit Kft. megalapításáról. Ezzel a döntéssel megvalósulnak azok a célok, melyek lehetővé teszik a város kulturális és rendezvényszervezői tevékenységének összehangolását. A koncentrált közművelődési feladatellátásnak és a versenyszférában való megjelenésének köszönhetően hatékonyabbá és színvonalasabbá válnak a szolgáltatások.

2.3. Közoktatás

A Közoktatási feladatellátási, intézményhálózat-működtetési és- fejlesztési terv fontos célként határozza meg, hogy az oktatási és képzési rendszer biztosítsa a gazdasági keresletnek megfelelő munkaerőt, és folyamatosan alkalmazkodjon a munkaerő-piaci igényekhez. Az összhang megvalósulásában meghatározó szerepe van a rendszer tartalmi és szervezeti fejlesztésének. A lehetőségek és a célok függvényében a város intézményhálózata a 2007-es évet követően átalakuláson ment át.

Az önkormányzat kötelező feladatainak ellátása érdekében egy összevont óvodát tart fenn. A óvodában jelenleg 13 feladatellátási helyen, 51 csoportban folyik az óvodai nevelés. 2009. július 1-jei hatállyal Salgótarján Önkormányzata Ipolytarnóc Község Önkormányzatával óvodai intézményfenntartó társulás létrehozásáról döntött, azonban Ipolytarnóc Község Önkormányzata pénzügyi nehézségei miatt 2011. augusztus 31. napjával a társulási megállapodást felmondta.

Az óvodák gyermeklétszámát érintő fogyás folyamatosan jelentkezik. A 2007/2008-as nevelési évben 1457, 2008/2009-ben 1424, 2009/2010-ben 1396, 2010/2011-ben 1324 gyermek járt óvodába, így a létszámcsökkenés összesen 133 fő. Olyan óvodai hálózat kialakítása célszerű, amely igazodik a népességi folyamatokhoz és területi elhelyezkedését tekintve is megfelel a követelményeknek.

Az összevont óvoda egy tagóvodája 2011. július 1-jei hatállyal megszűnik, az ipolytarnóci tagóvoda és az intézményfenntartó társulás közt megszűnő együttműködés miatt szintén kikerül az intézmény szervezeti keretei közül. Ezt követően az óvodai ellátást 11 feladatellátási helyen, 47 óvodai csoportban biztosítja az önkormányzat.

Az általános iskolai tanulólétszám is csökkenést mutat (az elmúlt négy évben 329 fővel), ebből fakadóan a költséghatékony működés érdekében 2007-ben az önkormányzat az általános iskoláit és a diákotthont egy intézmény szervezeti keretei közé integrálta. Ehhez kapcsolódott intézményfenntartó társulás keretében a Mátraszele község önkormányzata által fenntartott általános iskola is. A 2007 óta tapasztalható létszámcsökkenés ismeretében a Közgyűlés úgy döntött, hogy az integrált intézmény két tagintézményét 2011. július 1-jei hatállyal megszünteti. Az önkormányzat az általa fenntartott intézményi hálózat működési rugalmasságának köszönhetően tudott alkalmazkodni, és a jövőben is alkalmazkodni fog a változó körülményekhez.

A középiskolai oktatás felé támasztandó igényeket alapvetően a gazdaság jövőbeni szakember szükséglete határozza meg. A helyi gazdaság fejlesztése egyidejűleg fogalmazza meg a jól képzett, konvertálható tudással rendelkező szakemberek iránti igényt, és a felzárkózás fontos feltételeként a leszakadó rétegek oktatásba való bekapcsolását, a munkaerőpiaci képzések átgondolt rendszerének működtetését. A középiskolák létszámadatainál 215 fős emelkedés figyelhető meg a elmúlt négy év alatt, melynek oka a 9. évfolyamon indult nyelvi előkészítő osztályok megjelenése a 13. évfolyamon. A 2007-ben végrehajtott integráció létjogosultsága beigazolódt. A cél továbbra is

az, hogy az oktatás színvonala megfeleljen az európai normáknak és elvárásoknak, valamint a vállalkozások igényeinek.

A felsőoktatásban tanuló hallgatóknak az önkormányzat a "Salgótarján Jövőjéért" illetve a Bursa Hungarica Felsőoktatási Önkormányzati ösztöndíj formájában nyújt támogatást.

A Budapesti Gazdasági Főiskola Pénzügyi és Számviteli Főiskolai Karának Salgótarjáni Intézete - mint a megye egyetlen felsőoktatási intézménye - meghatározó szerepet tölt be a továbbtanulási lehetőség biztosításában, a szakemberképzésben, a város és a megye versenyképességének, területi szerepkörének erősítésében, valamint a fiatalok megtartásában. A felsőfokú képzés megőrzése, valamint a helyi igényekkel harmonizáló fejlesztése érdekében Salgótarján Megyei Jogú Város Önkormányzata és Nógrád Megye Önkormányzata 2008. július 23-án 3,5 évre szóló „Együttműködési keretmegállapodás”-t kötött a Budapesti Gazdasági Főiskolával. A közös célok megvalósításához önkormányzatunk a 2008/2009. tanévtől kezdődően jelentős anyagi támogatást biztosít.

A Budapesti Gazdasági Főiskola Pénzügyi és Számviteli Főiskolai Karának Salgótarjáni Intézete helyzetének stabilizálása, hosszú távú működésének biztosítása, városunk és a térség gazdasági fejlődése érdekében a 2008-ban megkötött Együttműködési keretmegállapodás, valamint az egyes tanévekre szóló Külön megállapodás alapján 2008-ban 14,6 millió Ft, 2009-ben 32,6 millió Ft, 2010-ben 35,9 millió Ft támogatást biztosított önkormányzatunk a helyi főiskolai hallgatók képzéséhez.

2.4. Sport

Az önkormányzat sportszakmai feladatait és a városi sportlétesítmények üzemeltetését, működtetését a Létesítmény és Sport Nonprofit Kft. látja el.

Salgótarján Megyei Jogú Város Közgyűlése az önkormányzati tulajdonú sportcélú ingatlanokat 2013. október 31-ig a Létesítmény és Sport Nonprofit Kft. részére ingyenes használatba adta. Emellett a Zagyvarónai Sportegyesület részére ingyenes használatba adta a Csalános úti Sporttelepet, a Rónabányai Sportegyesület részére pedig a Rónabányai Sporttelepet. A Tarjáni Gyermektábor Kht. a Létesítmény és Sport Kft.-be történő beolvadásáról 2007. áprilisi ülésén döntött Salgótarján Közgyűlése.

Több sportlétesítmény fejlesztése is megvalósult az eltelt időszakban. 2007 nyarán a Strandon kialakítottunk egy strandkézilabda pályát, 2008-ban fejeződött be a Városi Sportcsarnok komplex rekonstrukciója, 2009-ben pedig felújítottuk a Forgách úti Sporttelep öltözőépületét. Ezek mellett beszereztünk egy új, 3 pályás teniszpályát is.

3. Városüzemeltetés

3.1. Műszaki infrastruktúra

- belső úthálózat

2007 évben több út felújítása pályázati forrás bevonásával valósulhatott meg. (Huszita út, a Feketesereg út, a Madzsar J. út, a Kálmán Imre út I. üteme, az Iskola út, a Fazekas Mihály út felújítása). Ebben az évben az önkormányzatunk önerőből valósította meg a Rákóczi út 88-94-hez vezető út felújítását.

2008. évben a Virágos út, valamint a Kálmán Imre út II. ütemének felújítása történt meg hazai pályázati forrás igénybevételével. Ugyanebben az évben a tehermentesítő út III. ütemét is átadták. Megvalósításával csökkent a Füleki út, Kossuth út – Beszterce ltp. közötti szakasz forgalmi terhelése.

A Pécskő út felújítását követő átadásra 2009. év végén került sor.

Tavaly több belvárosi út felújítása is befejeződött. Szeptember 8-án adtuk át hivatalosan a Hunyadi és a Hargita körutat, szeptember 29-én pedig az Alkotmány út, Losonczy út, Kossuth út és a Sportcsarnok közti szakaszt.

2008. decemberében a Petőfi út végén, valamint 2009. nyarán Salgóbanán, a Vár úton fa szerkezetű, pavilon jellegű buszvárókat helyeztünk ki. 2011. év II. félévében a Fáy András körút – Móricz Zsigmond út kereszteződésében 1 db fedett buszváró kihelyezése történik meg.

A helyi járatú közlekedés tekintetében az elmúlt időszak alatt a lakossági igényeket figyelembe vevő kisebb menetrend módosítások történtek.

- vízellátás, csatornázás

A város vízellátása az elmúlt években még nem vált teljes körűvé, mely részben a vízi közmű törzshálózat hiányából adódik.

A vízközművek rekonstrukciója, illetve karbantartása az üzemeltető Salgótarján és Környéke Vízmű Kft., illetve Salgótarjáni Csatornamű Kft. kompetenciájába tartoznak, melyek tekintetében az önkormányzat részéről – az üzleti tervek kapcsán - évről évre tulajdonosi döntések születnek.

Salgóbanán a szennyvízcsatorna hálózat I-II-III. ütemű kiépítése történt meg, mely a 2009. évben benyújtott LEKI pályázati konstrukció keretében valósulhatott meg. A beruházást követően Salgótarjánban a szennyvízcsatorna hálózat kiépítettsége eléri a 95%-ot.

- vezetékes energiaellátás, energiahálózatok

Az alternatív energiahordozók megjelenése még nem éreztette hatását, a hagyományos fűtési módok és a meglévő szolgáltatók jelenléte a jellemző.

- ivóvízellátás

A város ivóvízzel való ellátása 100 %-os, ugyanakkor az ingatlanok bekötése az elmúlt időszakban sem vált teljessé, alapvetően az épületek műszaki alkalmatlansága miatt, így esetükben a vízellátás továbbra is közkúton keresztül valósul meg.

3.2. Kommunális szolgáltatások

A polgárok közérzetét alapvetően befolyásolja a településüzemeltetés színvonala. Ezen túlmenően nem mindegy, hogy a szolgáltatásokat milyen hatékonysággal látjuk el, hiszen az önkormányzati források korlátozottan állnak rendelkezésre. Az alapvető településüzemeltetési feladatok az önkormányzat tulajdonában álló vállalkozásokon keresztül valósul meg.

II. A 2007-2018. közötti időszakra vonatkozó fejlesztési program struktúrája és kiegészítése

A PROGRAM STRUKTÚRÁJA

A program első időszakának elteltével a tapasztalatok és intézkedések alapján egyes részprogramok projektjeit kiegészítjük, illetve pontosítjuk.

A PROGRAM KIEGÉSZÍTÉSE

1. FEJLŐDŐ VÁROS PROGRAMJA

A gazdasági programban meghatározott „Fejlődő város programja” elsősorban társadalmi, gazdasági és politikai szereplők együttműködésén alapuló fejlesztést tűzte ki céljául.

Ennek a stratégiának a megvalósítása messze meghaladja az önkormányzat kompetenciáit, azonban jelentős támogatást nyújt és nyújthat a programban megfogalmazott célok eléréséhez.

Salgótarján Megyei Jogú Város Önkormányzata olyan szolidaritási intézkedések meghozatalát tűzte ki célul a gazdasági élet helyi szereplőinek támogatására, amellyel a világgazdasági válság okozta kedvezőtlen gazdasági folyamatok mérsékelhetők. Ennek érdekében 2009. évben elfogadta „A helyi vállalkozások működését segítő önkormányzati intézkedések meghozatalára” vonatkozó csomagot, melynek főbb célja a kisvállalkozókra nehezedő adóprésem való enyhítés, valamint helyi vállalkozások részére piacteremtés.

2011-től újabb kedvezményeket vezetünk be, a Vállalkozásfejlesztési Alapítvánnyal együttműködve támogatjuk a munkahelyteremtő beruházásokat, fejlesztéseket. Kifejeztük szándékunkat források elkülönítésére e célból.

A globális gazdasági és pénzügyi válság hatásai érzékenyen érintették a városi vállalkozásokat, ennek eredményeként az önkormányzat helyi adóbevételei jelentősen csökkentek. A kedvezőtlen folyamatok megállítása érdekében az önkormányzatnak ösztönöznie kell, hogy a térségbe újabb befektetők érkezzenek. A cél az, hogy új vállalkozások telepedjenek le Salgótarjánban, s ezek új foglalkoztatási lehetőségeket, munkahelyeket teremtsenek. 2012-től az új

munkahelyteremtő beruházások megvalósítása érdekében, valamint a helyi kis- és középvállalkozások működésének megsegítésére az önkormányzat költségvetésében foglalkoztatási és munkahelyteremtő pályázati alapot különítettünk el.

A 2010-ben átadott Térségi Integrált Szakképző Központ (TISZK) létrehozásával a Stromfeld Aurél Gépipari, Építőipari és Informatikai Szakközépiskolában gyakorlati képzőhely alakult bizonyos szakmacsoportok magas szintű oktatása érdekében.

A TISZK létrehozásának célja egy, a munkaerő-piaci keresletre rugalmasan reagálni képes, gazdaságosan működő rendszer létrehozása és a képzés színvonalának javítása, mely alapja lehet a befektetések megvalósításának, magas műszaki tartalmú fejlesztések betelepülésének.

A „fejlődő város” megvalósításához, a gazdasági növekedés előmozdításához elengedhetetlen, hogy a társadalom, a gazdaság és a természet komplex egységet alkosson. Ennek elérése érdekében fontos a környezet védelmére, valamint a megújuló energiaforrások hasznosításának elterjedésére is kiemelt figyelmet fordítani és az ehhez szükséges befektetői és pályázati lehetőségeket feltárni.

A Környezet és Energia Operatív Program (KEOP 4.4.0) keretében 2010. évben benyújtottuk a „Salgótarján Város Szennyvíztisztító telep-Biogáz előállítás és kapcsolt energia termelés a kelet-nógrádi térségi szennyvíziszap agglomerációban” című pályázatot, melynek révén a szennyvíztisztító telep villamos energiaigényének jelentős hányada a fermentációs technológiával előállításra kerülő biogáz hasznosításával kiváltható.

2010. évben Salgótarján Megyei Jogú Város Önkormányzata, a VGÜ Kft. és az ENER-G Natural Power Kft. hármass megállapodást kötött a Salgótarján Térségi Hulladéklerakó telepen lerakásra került hulladéktestben keletkező depóniagáz hasznosítására alkalmas technológia megvalósítása céljából. A beruházó a kinyert depóniagázból villamos energiát állít majd elő egy 500 kW teljesítményű gázmotor letelepítésével. A kivitelezési munkák befejezése 2011. júliusában várható, az év második felében kerül majd sor a próbaüzem lefolytatására.

A 2011-2014 közötti időszak kiemelt feladata, hogy az előző években már kiépített gazdaságélénkítő intézkedések folytatódjanak. Emellett törekedni kell a gazdaságfejlesztő testvérvárosi kapcsolatok bővítésére, valamint a befektetőkkel történő kapcsolatépítés fejlesztésére. Ennek érdekében a Nógrád Megyei Kereskedelmi és Iparkamarával együttműködve befektetők célzott megkeresése, az ehhez szükséges kommunikációs csatornák kiépítése és 2012. év végéig elsősorban egy kizárható marketing anyag, befektetői katalógus elkészítése szükséges.

2. ÉLHETŐ VÁROS PROGRAMJA

2.1. Humánerőforrások újratermelése

Versenyképes tudás és műveltség

Az elfogadott Közoktatási, feladatellátási, intézményhálózat-működtetési és fejlesztési terv által megfogalmazott közoktatási célok az alábbiak:

- Salgótarján közoktatási rendszerének a megváltozott gazdasági, társadalmi és jogszabályi környezethez történő igazítása, a források optimális kihasználása, az oktatás fejlesztése.
- Az igények és a rendelkezésre álló kapacitás összhangjának megteremtése, a költséghatékony működés fenntartása mellett.
- A gyermekek/tanulók egyenlő nevelési-oktatási esélyeinek biztosítása.
- A kor követelményeinek megfelelő nevelési-oktatási rendszer fenntartása.
- A megfelelő színvonalú környezet és tárgyi ellátottság megteremtése és fenntartása.
- A pedagógusok folyamatos szakmai fejlődésének biztosítása.
- A hátrányos helyzetűek társadalmi beilleszkedésének segítése.
- Az alapfokú művészetoktatási intézmény kistérségi szerepének erősítése a kistérségben működő helyi művészetoktatási intézményekkel együttműködve.

A gyermeklétszám további csökkenése esetén elkerülhetetlen az intézményi kapacitásnak a mindenkori igényekhez való igazítása a közoktatás minden szintjén.

A költséghatékony működés érdekében szükséges az osztályokat, csoportokat a jogszabály által megengedett maximális létszámhoz közeli mértékben feltölteni. A jövőben törekedni kell a társadalmi igényekhez igazodó közoktatási intézményrendszer kialakítására.

Önkormányzatunk felelősséget érez a városi felsőoktatás megőrzéséért, ennek érdekében meg kell keresni azokat az együttműködési formákat, amelyek a képzési kínálat megtartását, esetleges átalakítását jelenthetik.

Kultúra, közművelődés és sport

2011. márciusában a Közgyűlés – a közművelődési feladatellátás terén - jelentős változásokat eredményező döntést hozott. Salgótarján Megyei Jogú Város Önkormányzata 2011. július 1-től a települési önkormányzatok számára megfogalmazott közművelődési feladatokat (közösségi tér biztosítása, közművelődési tevékenység támogatása) a továbbiakban nem az önkormányzati fenntartású intézményként működő József Attila Művelődési és Konferencia Központ keretein belül, hanem 100%-os önkormányzati tulajdonú, elsődlegesen közművelődési tevékenységi körrel rendelkező nonprofit gazdasági társasággal kívánja elláttatni.

A József Attila Művelődési és Konferencia Központ eddigi tevékenysége, a közművelődési és az ifjúsági feladatellátás mellett a nonprofit kft. tevékenysége lesz többek között a moziszolgáltatás, marketing, valamint olyan vállalkozási jellegű rendezvényszervezői (rendezvényirodai) tevékenység, melyek eddig más feladatellátóknál voltak. A feladatellátáshoz szükséges önkormányzati tulajdonú ingatlanokat és eszközöket az önkormányzat a nonprofit kft. részére térítésmentes használatba adja. Ezzel a döntéssel megvalósultak azon célok, melyekkel megvalósul a városi kulturális és rendezvényszervezői szolgáltatások összehangolása, a városi szintű koordináció erősítése a nem városi önkormányzati fenntartású, közművelődési feladatokat is ellátó intézményekkel, a közművelődési feladatellátás koncentrációja, ezáltal a feladatellátás hatékonyságának és színvonalának növelése, a vállalkozói tevékenység bővítése révén a költséghatékonyabb működés.

A városrészi, peremkerületi egykori művelődési házakat - ahol erre igény mutatkozik a helyi lakosság, illetve településrész lakói részéről - alkalmassá kell tenni arra, hogy a mai kor követelményeinek megfelelő közösségi, közművelődési színtérként működhessenek.

Fejlesztésük alapvetően két irányba mozdulhat el. Egyfelől: helyi közösségeknek, civil szervezeteknek kell használatba adni ezen ingatlanokat, épületeket, akik az önkormányzattal kötött megállapodás alapján a helyi igényeknek megfelelően alakítják a közösségi házak működését és tevékenységét. A fiókkönyvtárak működtetésével, a közösségi és kulturális élet fejlesztésével a városrészben élő polgárok otthonosság-érzete erősödni fog.

A másik előrelépési irány a turisztikai célú fejlesztés. A volt művelődési házak épületeinek ilyen célú hasznosítására – mint pl. a salgóbányai és a somoskői –, valamint felújítására az önkormányzat a TDM-mel és a Geoparkkal közösen pályázati forrásokat vonhat be, segítve ezzel a város és városkörnyék ökoturizmusa és kulturális turizmusa fejlődését.

Azokat a volt művelődési házakat, közösségi színtereket, melyek már nem működnek és állaguk erősen leromlott – s a fenti két cél elérésének szolgálatába sem állíthatók – ,vagy értékesíteni vagy elbontani szükséges.

A sportfeladatok ellátásának alapvető célja az ifjúság testedzés iránti igényeihez a megfelelő feltételek fenntartása. Ezt támasztja alá az elfogadott sportfejlesztési koncepció és az önkormányzat sporttal kapcsolatos feladatairól, a sportfeladatok finanszírozásáról és a sporttámogatás rendszeréről szóló 10/2008. (II.12.) számú rendelet.

A testnevelés és a sport az egyetemes és nemzeti kultúra szerves része, annak lényeges alkotó eleme. A sport a személyiség formálásának, az egészség megőrzésének és a teljesítőképeség fokozásának egyik leghatásosabb eszköze.

Mindezeket figyelembe véve az önkormányzat célja, hogy kiemelten támogassa a fiatalok sportolását, testmozgását, a város lakosságának biztosítsa a sportolás lehetőségét, bővítse a szabadidőspport lehetőségeit, biztosítsa a rekreációs tevékenység fenntartható fejlődését. Ennek érdekében az önkormányzat a kerékpárutak építésével, a hagyományos hegyi- és országúti kerékpárversenyek kiemelt támogatásával, kerékpáros túraútvonalak kínálatával Salgótarjánt a kerékpározás egyik hazai centrumává kívánja fejleszteni. Emellett az önkormányzat biztosítja a mindennapi testmozgáshoz, illetve a testnevelés foglalkozáshoz szükséges feltételeket és eszközöket.

Ezen elgondolások mentén került kidolgozásra az „Acélgyár és környéke szociális városrehabilitációja” kiemelt projekt részét képező humán fejlesztési program is, annak érdekében, hogy a testnevelésre, sportra épülő oktatási program a tanórán kívül is az itt élő fiatalok szabadidejének eltöltésére, fölös energiáik lekötésére is lehetőséget nyújtson, olyan hagyományos sportágak előtérbe helyezésével mint a bokszt, a birkózás és az atlétika.

Szociális gondoskodás

A személyes gondoskodást nyújtó alapszolgáltatások és szakosított ellátások működési engedélyeit megalapozó tárgyi, személyi feltételeket továbbra is folyamatosan biztosítani kell, az ellátások szakmai színvonalának fenntartásával, illetve lehetőség szerinti fejlesztésével együtt. A Női és a Férfi Átmeneti Szálló akadálymentesítését a pályázati lehetőségeket figyelembe vételével el kell végezni.

Lakásellátás

A bérlakás gazdálkodási koncepció elfogadásával megkezdődtek és a további években folytatódnak a rövid távra megfogalmazott konkrét feladatok: a kolóniaépületek bontása (Bajcsy-Zsilinszky és Zemlinszky út, Zagyvarakodó, Hősök útja), valamint a szörvényban elhelyezkedő bérlakások értékesítése.

A város bérlakás - állományával kapcsolatos problémák döntő többsége a komfort nélküli kolónialakások és a benne lévő emberek helyzetével, további sorsával kapcsolatos. A bérlakások kezeléséből keletkező adósságállomány egyre nagyobb terhet rótt az önkormányzatra, hiszen ezek 80 %-a olyan tartozás, amely gyakorlatilag behajthatatlan.

Az önkormányzatnak meg kell teremtenie annak lehetőségét, hogy az önkormányzati bérlakásokban a lakhatás feltételeit biztosítsuk azon magánszemélyek számára, akik a lakáshitelük törlesztőrészleteit fizetni nem tudják, de képesek kedvezményes mértékű lakbér megfizetésére.

2.2. Városrehabilitáció

Salgótarján Megyei Jogú Város Közgyűlése 2008 nyarán fogadta el az Integrált Városfejlesztési Stratégiát (IVS), azt a dokumentumot, amely meghatározza a város jövőbeli fejlődését. Az IVS helyzetelemzésében feltárta Salgótarján alapvető gazdasági, társadalmi problémáit, valamint fejlesztési lehetőségeit, amelyek alapján azonosította a fejleszteni kívánt akcióterületeket.

Az IVS-ben megjelölt városrehabilitációs elképzelések közül 2009 évben projektjavaslatot nyújtottunk be „Salgótarján városközpontjának funkcióbővítő rehabilitációja” címmel. A városfejlesztési stratégia végrehajtására Salgótarján Megyei Jogú Város Közgyűlése a 2010. áprilisi ülésén létrehozta a Salgótarjáni Városfejlesztő Kft.-t, melynek feladata az IVS-ben rögzített célok elérését szolgáló komplex városfejlesztési akciók előkészítése és megvalósítása. A kiemelt projekt során 2013-ig megvalósulnak azon fejlesztések, melyek a belváros gazdasági, és társadalmi fellendülését elősegíthetik. A program keretében parkolóház épül, felszíni parkolókat alakítunk ki, megújul és funkciókkal telik meg az Apolló Mozi épülete és a Múzeum teret is felújítjuk.

A funkcióbővítő rehabilitációval párhuzamosan 2011. évben benyújtottuk az „Acélgyár és környéke szociális városrehabilitációja” kiemelt projektjavaslatot, mely fizikai beavatkozások

(lakáscélú-, oktatási- és közterület-fejlesztések) mellett különböző közösségi, oktatási programok és felzárkóztatást elősegítő képzések megvalósítását is tartalmazza.

Az IVS-ben megfogalmazott célok megvalósítása, az ehhez szükséges előkészítő munkák jelenleg is zajlanak. A városrehabilitáció további ütemének koncepciótervei rendelkezésre állnak, amelynek következményeként az elkövetkező években megújulhat a Vásárcsarnok és környéke. A területen jelenleg egy önkormányzati tulajdonú, korszerűtlen, energiapazarló és gazdaságos felújításra műszakilag alkalmatlan vásárcsarnok, valamint több kisebb épület helyezkedik el, amelyek nem biztosítják értékének megfelelő hatékony hasznosítását. A beépítési koncepció szerint a fejlesztés keretében megvalósítható új beépítés az alábbi három fő funkcionális részből tevődik össze:

- a jelenleginél nagyobb területű, korszerű vásárcsarnok és piac a jelenlegi vásárcsarnok helyén,
- bevásárló és szórakoztató központ,
- parkolók.

Annak érdekében, hogy a városi népesség elvándorlását, a város gazdasági helyzetének további romlását megállítsuk, a költségvetési források adta lehetőségeket kihasználva a minőségi élet feltételeinek megteremtését, az „élhető város” kialakítását tovább kell folytatni.

Tóstrand és környéke fejlesztési projekt

Az önkormányzat már 2006 óta olyan fejlesztéseket szeretne megvalósítani, melyben a meglévő építészeti hagyományok és a természeti adottságok összehangoltan, klímabarát és környezettudatos fejlesztésekkel kiegészülve valósulhatnak meg. Ebbe illeszkedik a Tóstrand és környéknek fejlesztési terve is. Ennek első lépéseként az Önkormányzat 2009-ben elkészítette az akcióterületre vonatkozó megvalósíthatósági tanulmányt, mely a fejlesztés alapdokumentumaként szolgál. A fejlesztés megalapozásához szükséges szakvélemények (pl. talajmechanikai szakvélemény) 2010. augusztusára elkészültek. A Közgyűlés 2010. decemberében a partnerként fellépő kivitelezővel kötendő együttműködési megállapodást elfogadta, amely a „Salgótarján Tóstrand területen megvalósítandó Salgótarján Aquavital élménypark, Kulturális, és Egészségcentrum kialakítása” néven megvalósítandó fejlesztési projekt alapfeltételeit tartalmazza.

Kerékpárút építése

Salgótarján Megyei Jogú Város Önkormányzata 2007. évben pályázatot nyújtott be a Gazdasági és Közlekedési Minisztériumhoz, a város Észak-Dél irányú közlekedésbiztonsági célú kerékpárútjának tervezési munkálataira. A nyertes pályázat eredményeként az önkormányzat jelenleg jogerős építési engedéllyel rendelkezik 8 902 méter kerékpárút építésére. 2009. évben az Észak-Magyarországi Operatív Program keretein belül lehetőség nyílt a kerékpárút I. ütemének megépítésére, melynek eredményeképpen 3 379 méter hosszúságú – az ipari parktól az Eperjes-telepig tartó - kerékpárút épül meg 2011. nyár végére.

2014-ig terjedő időszakban - további pályázati források igénybevételével- ennek folytatását tervezi az önkormányzat. Középtávú cél az, hogy Salgótarján Város területén észak-dél irányba teljes hosszúságban megvalósuló kerékpárúttal a város valamennyi területére lehetővé váljon a kerékpárral történő közlekedés, a munkába tartó emberek számára megteremtődjön a biztonságos kerékpáros közlekedés feltétele.

Közlekedés korszerűsítés

Az előző önkormányzati ciklusban pályázatot nyújtottunk be a Közlekedés Operatív Program keretére „Közlekedési módok összekapcsolása, gazdasági központok intermodalitásának és közlekedési infrastruktúrájának fejlesztése” címmel. Pályázatunkat támogatásra méltónak ítélték, ezért 2012-ben elkészül a program részletes kidolgozása. A program hosszú távú - 2011-2014-es időszakon túlnyúló - célja a város közösségi közlekedési hálózatának racionalizálása, ezen keresztül

a város gazdasági életének élénkítése, a város élhetőbbé tétele. 100 %-os pályázati támogatással az idei évben megkezdődhet a Részletes Megvalósíthatósági Tanulmány készítése a Fő téri vasúti megállóhely fejlesztése, helyi járatú autóbusz-pályaudvar létesítése, P+R parkolóhelyek, kerékpártárolók kialakítása, kapcsolódó csomóponti korszerűsítések, valamint külön szintű gyalogos kapcsolat kialakítása, a partnerek bevonásával menetrendek összehangolása, egységes utastájékoztatói rendszer, valamint közös jegy- és bérletértékesítési rendszer kialakítása.

A 21-es főút kétszer két forgalmi sávú kiépítése szerepel a Közlekedésfejlesztési Operatív Program céljai között. Az előrehaladást forráshiány nem hátráltatja. A szigorú természetvédelmi előírások miatt szükség lesz még környezetvédelmi hatástanulmányok készítésére, melyek kiadása 2012-ig várható. Ezt követheti a projektre vonatkozó kormánydöntés, s a közösségi támogatási kérelem elkészítése, végül az Európai Bizottság jóváhagyása. A nagyprojektnek minősülő beruházás optimális előrehaladás esetén 2014 második felében várható.

Szükség van Salgótarján-Fülek közötti vasútvonalra és a magyar oldalon a 81. számú vasútvonal korszerűsítésére.

Környezetvédelem

Az önkormányzat a Svájci-Magyar Együttműködési Program keretében pályázatot nyújtott be a Salgótarjáni kistérség hulladékgazdálkodási rendszerének fejlesztésére. A projekt célja korszerű hulladékgazdálkodási közszolgáltatási rendszer kialakítása a meglévő infrastrukturális elemekre alapozva. A közel 1 milliárd összköltségű beruházás a szelektív hulladékgyűjtés, a veszélyes hulladékok elkülönített kezelését és házi komposztálás kialakítását tartalmazta, azonban forráshiány miatt elutasították.

Hulladékgazdálkodási rendszerfejlesztési projektek megvalósítására jelenleg a II. Nemzeti Fejlesztési Terv keretében van lehetőség. A KEOP 1.1.1 pályázati kiírásnak megfelelően 2010. évben kidolgoztuk egy korszerű, komplex hulladékgazdálkodási rendszer alapkonceptióját, mely lehetőséget biztosít 40 tagú önkormányzati társulás létrehozására a szelektív hulladékgyűjtés teljes vertikumának bevezetésére.

Külföldi tapasztalatok alapján a szelektív gyűjtés sikerességét két alapvető tényező határozta meg: egyrészt az ifjúság felkészítése, oktatása az újrahasznosítás környezeti előnyeinek szemléltetésével, másrészt a háztartások anyagi érdekeltségi rendszerének kialakítása, mely abban áll, hogy a szelektíven gyűjtött hulladék elszállításáért lényegesen alacsonyabb díjat kell fizetni, mint a vegyesen gyűjtött hulladékért. Szelektív gyűjtőszigetek száma 47 db, melyek 2 frakciósra és 4 frakciósra bonthatók.

A hulladékgazdálkodási projekt megvalósítása nagymértékben hozzájárul a térség környezeti állapotának javításához, turisztikai potenciáljának növeléséhez. A projekt megvalósítása kiemelt segítséget nyújt az érintett térségben folyó környezettudatos nevelés, közcélú oktatás munkájában, a társadalmi szempontból fontos környezetközpontú gondolkodás kialakításában.

Az illegális hulladéklerakások, az ún. vadlerakók felszámolása érdekében Salgótarján Megyei Jogú Város Önkormányzata Környezetvédelmi Minisztérium által kiírt pályázati forráslehetőségeket is felhasznált. 2008. évben 17 helyen (a város hulladékgazdálkodási tervében megjelölt területeken) került sor vadlerakók megszüntetésére.

2010. évben ismét egy eredményes, illegális hulladéklerakó felszámolási pályázatot nyújtottunk be, melynek célja a Hősök úton kialakult részben lakossági kommunális hulladékot, részben inert hulladékot (sittet) tartalmazó vadlerakó felszámolása. A projekt kivitelezési munkáira 2011. évben kerül majd sor.

2008. évben megalakult a Kelet-Nógrádi Hulladékrehabilitációs Társulás, melynek célja a Nógrád megye keleti részén található régi, műszaki védelem nélkül létesült önkormányzati települési szilárd hulladéklerakó telepeinek jogszabályi követelményeknek megfelelő rekultivációja,

tájba illesztése.

A Társulás által benyújtott pályázat a KEOP 2.3.0 pályázati kiírás keretében támogatásban részesült, melynek eredményeként a rekultivációs munkarészek előkészítéséhez szükséges környezetvédelmi felülvizsgálatok és rekultivációs tervek kerültek kidolgozásra. Salgótarján közigazgatási területén két hulladéklerakó telep a Gyurtyánosi és a Somlyóbányai hulladéklerakó telep érintett a projektben.

A projekt első fordulóját jelentő tervezési munkák lezárását követően 2011-ben kerül sor a második forduló pályázat benyújtására, mely a rekultivációs munkák kivitelezésére irányul. A hulladékgazdálkodás területén Salgótarján az elmúlt években jelentős fejlődésen ment keresztül, melynek fenntartása és további fejlesztése az elkövetkezendő években is fontos feladat. Széles körben népszerűsíteni kell a szelektív hulladékgyűjtés fontosságát, további gyűjtőszigetek kialakításával, kihelyezett szelektív hulladékgyűjtő konténerekkel megteremteni ennek lehetőségét. Törekedni kell az illegális hulladéklerakók főlészámolására a civil- és szakmai szervezetekkel együttműködve.

Városi közműszolgáltatók és szolgáltatások fejlesztése

A Tarjánhő Kft. a KEOP-5.1 pályázati program keretében új fogyasztók távhőrendszerbe kapcsolását valósítja meg Salgótarjánban. A projekt közvetlen célja a távhőfogyasztói kör bővítése, ezáltal a távhőszolgáltatás működési hatékonyságának növelése, melynek révén hosszabb távon kedvezőbb, versenyképes távhődíjak érhetőek el. A projekt közvetett célja a város és a térség levegőminőségének, energetikai fenntarthatóságának javítása. Ezáltal hozzájárulni a város népességmegtartó erejének bővüléséhez, fejlődéséhez.

A projekt keretében 13 helyszínen (közintézmények, társasházak, sportlétesítmények) történik meg a meglévő zömében korszerűtlen kazánok és hőtermelők kiváltása korszerű, távfelügyeletről vezérelt távhőellátású hőközpontokra. A projekt keretében megvalósulnak a bekötő távhővezeték szakaszok, a belső hőelosztó vezetékek, új, kompakt hőközpontok, fogyasztói berendezésekre csatlakozások, a szükséges irányítástechnikával és kommunikációval, szoftver felületekkel.

Az önkormányzat a KEOP – 4.9.0. pályázat maximális támogatási intenzitását kihasználva – a SKÁID Gagarin Intézményegység, az Arany János Tagiskola, a Beszterce ltp.-i Tagiskola, a Mackóvár Központi Óvoda - teljes energiaracionalizálásának megvalósítását készíti elő. A Közgyűlési döntést követően benyújtandó pályázat keretén belül a korszerűtlen, rossz hőtechnikai tulajdonságokkal rendelkező nyílászárók cseréjét, a homlokzatnak az előírásnak megfelelő utólagos hőszigetelését, a lapos tetők új hő- és víz elleni szigetelését, a fűtési rendszerek korszerűsítését (hőleadók szabályozhatóságának kialakítása, kazánok magas hatásfokúra történő cseréje), továbbá magújuló energiahordozók alkalmazását - napelemek és napkollektorok beépítésével- tervezzük. A pályázatot 2011. évben benyújtjuk, pályázati forrás rendelkezésre állása esetén a fejlesztést 2014-ig megvalósítjuk.

Az önkormányzatnak konzorciumi partnerek bevonásával nemzetközi tapasztalatokra alapozva ki kell alakítani a Salgótarján és térségének energiastratégiáját. A legfontosabb stratégiai célok:

- a) a térségi energiafüggés csökkentése, a „több lábon állás” megteremtése,
- b) az önkormányzati tulajdon erősítése,
- c) a megújuló energiahordozók maximalizálása az energiatermelésben,
- d) regionális energiaszolgáltató szervezet megalakítása,
- e) a célok megvalósításának finanszírozásához szükséges hazai és EU-s támogatások elnyerése.

3. GONDOSKODÓ VÁROS PROGRAMJA

A gazdasági program ezen prioritása elsősorban a partnerségi program és a szociálpolitikai program megvalósítására irányul.

3.1. Partnerségi program

A program megalkotása óta eltelt időszakban az önkormányzat a vállalkozói csomag keretén belül biztosítja az önkormányzati ügyintézés egyszerűsítését, felgyorsítását az ún. egyablakos lehetőség igénybevételével. A jövőben cél ezen szolgáltatások minél szélesebb körben való elterjesztése.

A közbeszerzésekről szóló 2003. évi CXXIX. törvény (a továbbiakban: Kbt.) 2010.09.15 -ét követő módosításával újra lehetőséget ad az ajánlatkérőknek a közvetlen ajánlattételi felhívással induló eljárások lefolytatására. A Kbt. 251. § (2) bekezdése alapján, amennyiben az árubeszerzés és szolgáltatás becsült értéke nem éri el a 25 millió forintot, illetve az építési beruházás becsült értéke nem éri el a 80 millió forintot, lehetőség van közzététel helyett egyidejűleg legalább három ajánlattevőnek írásbeli ajánlattételi felhívást küldeni. Az önkormányzat a törvény adta kereteken belül érvényesíteni kívánja a lokálpatrióta szemléletű közbeszerzések lefolytatását.

Salgótarján Megyei Jogú Város Önkormányzata kiemelten fontosnak tartja a civil szervezetekkel történő kapcsolattartást, az önkormányzati feladatok ellátásában történő együttműködést, a partnerség elmélyítését, a folyamatos konzultációt. A Nógrád Megyei Civil Szolgáltató Központ továbbra is tanácsadói rendszerrel segíti a civil szervezeteket. 2008-ban a Salgótarjáni Civil Kerekasztal tagjai, a szekcióvezetők és a Civil Alap Bíráló Bizottság tagjai három évre kaptak felhatalmazást, hogy a civil szervezetek érdekérvényesítési, koordinálási, kapcsolatteremtési feladataikat ellássák. Tovább erősödött a salgótarjáni civil szervezetek közötti együttműködés, ennek egyik látható eredménye a „Civil Hét” rendezvénye. Több civil szervezet is vállalkozik képzések lebonyolítására, csapatépítő tréning szervezésére, számítógépes ismeretek nyújtására, pályázatírási tudnivalók elsajátítására. A „700 éves Baglyaskő-Salgótarján” programsorozat civil kezdeményezésre indult civil szervezeti összefogással. Jelentős eredménynek tekintendő a Civil Konceptióban megfogalmazottak megvalósulása. (Civil Kerekasztal működése, Salgótarjáni Civilekért díj évenkénti odaítélése, részvétel szakmai anyagok véleményezésében, a döntés előkészítésében, tanácskozási jog gyakorlása a Közgyűlés bizottságaiban) A város civilszervezetei elhelyezési gondjainak megoldása, a működési feltételeik javítása érdekében az önkormányzat a Salgótarján, Mérleg út 2. szám alatti (TIT) épületben Civil Házat alakít ki.

Erősíteni szükséges az önkormányzat és az egyházak közötti kapcsolatot, meg kell találni azokat a területeket, amelyeken az együttműködés szorosabbá válhat, különös tekintettel közös rendezvények szervezésére, az egyházaknak az intézményfenntartásban való szerepvállalására, a helyi médiában való megjelenési lehetőség biztosítására (városi TV kínálatának egyházi műsorral való bővítésére).

Partnerségi program keretein belül számos szervezet járult hozzá eddig is Salgótarján sikeréhez, fejlődéséhez. A jövőben, várhatóan még jelentősebb mértékben vesznek részt a vállalkozások, a helyi civil szervezetek a város- és közösségépítésben. Erre törekedve ismerteti meg önkormányzatunk a városi cégeket, civil szervezeteket a lehetőségekkel, a jelenlegi fejlesztésekkel, kérve támogatásukat a fejlesztés sikerének érdekében.

3.2. Szociálpolitikai program

A közfoglalkoztatás eddigi rendszerét 2011. évtől kezdődően a Nemzeti Közfoglalkoztatás Program váltotta fel, amelynek legfőbb célja, hogy minél több munkára képes és kész aktív korú szociálisan rászoruló ember számára biztosítson munkalehetőséget. A közfoglalkoztatáshoz

nyújtható támogatásokról szóló 375/2010. (XII. 31.) Korm. rendelet (a továbbiakban: Kormányrendelet) a közfoglalkoztatás négy formáját különbözteti meg: a rövid időtartamú (2-4 hónapra szóló, napi 4 órás), a hosszabb időtartamú (2-12 hónapra szóló, napi 6-8 órás), a vállalkozások által történő foglalkoztatást, valamint az országos közfoglalkoztatást. Az önkormányzatnak törekednie kell a közfoglalkoztatási lehetőségek maradéktalan kihasználására.

A térség kedvezőtlen foglalkoztatási mutatóira és az ehhez kapcsolódóan jelentkező egyre súlyosabb szociális gondokra tekintettel keresni kell a foglalkoztatás bővítésének lehetőségeit a munkahelyteremtő beruházások megvalósításának elősegítésével. A Cigány Kisebbségi Önkormányzattal együttműködve ki kell alakítani a városi romastratégiát a leghátrányosabb helyzetben lévők megsegítése céljából. A romastratégiában meghatározandó célok érdekében erősíteni kell a települési és a cigány kisebbségi önkormányzat közötti együttműködést, a hivatali helyiség biztosításán túlmenően a roma hagyományok ápolása céljából roma közösségi ház kialakításával, iskolai programok és kulturális rendezvények közös szervezésével, illetőleg támogatásával.

Az önkormányzat kidolgozta és pályázati támogatás elnyerése céljából benyújtotta a Szociális Városrehabilitációs projektet. A 2011-2014. közötti időszak feladata a projektben foglaltak megvalósítása.

A gyerekJóléti, gyermekvédelmi és szociális ellátások tekintetében az elmúlt időszakban az alábbi fejlesztések valósultak meg:

Salgótarján Megyei Jogú Város Közgyűlésének 252/2007. (XII. 18.) Öh. számú határozata szerint a Nógrád Megyei Önkormányzattal megkötött szolgáltatási szerződés alapján a baglyasaljai városrészben (Salgótarján, Petőfi út 92-94.) 10 férőhelyen időskorúak átmeneti ellátása, 20 férőhelyen időskorúak nappali ellátása kerül biztosításra.

A Salgótarjáni Kistérség Többcélú Társulásának három éves szociális fejlesztési programja keretében benyújtott sikeres pályázatoknak köszönhetően több beruházás valósult meg, melyek során kialakítottunk egy ápoló-gondozó célú lakóotthont fogyatékos személyek részére, valamint nappali melegedő és éjjeli menedékhelyet a hajléktalan személyek részére. A lakóotthoni ellátás 2008. szeptemberétől, a nappali melegedő és az éjjeli menedékhely szolgáltatása 2008. decemberétől fogadja a szociálisan rászoruló személyeket.

Szintén a Társulás három éves szociális fejlesztési programja keretében benyújtott sikeres pályázatból valósult meg Etesen egy 16 férőhelyes családok átmeneti otthona és Zabaron egy 12 férőhelyes gyermekek átmeneti otthona kialakítása. Mindkét intézmény 2010. március elején nyitotta meg kapuit.

Salgótarján Megyei Jogú Város Önkormányzata a jövőben is törekszik a hiányzó ellátások megszervezésére, azonban annak függvénye a pályázati források igénybevételének lehetősége, az önkormányzat költségvetésében ehhez rendelkezésre álló önrész biztosítása, továbbá az, hogy a megvalósult beruházás után az Önkormányzat az adott szolgáltatás működtetésére is képes legyen, az ahhoz szükséges források mindenkor költségvetésében rendelkezésre álljanak.

4. VONZÓ ÉS SZERETHETŐ VÁROS PROGRAMJA

4.1. Idegenforgalmi fejlesztések

Salgótarján és környékének turizmusát alapvetően a pár napos itt tartózkodás jellemzi. Az elmúlt időszakban fontos lépést tett az önkormányzat a turisztikai szervezetfejlesztés terén. 2009-ben sikeres pályázat kapcsán létrehozta a Salgótarján Helyi Turisztikai Desztináció Menedzsment Közhasznú Egyesületet (a továbbiakban: TDM).

A TDM szándéka szerint a turisztikai fejlesztéseket a szolgáltatók és a helyi lakosság bevonásával, a vendégek igényeivel összhangban, a fenntartható fejlődés szempontjai szerint kívánja megvalósítani. A TDM nem csak a turisztikai egyesület tagjainak és a térségbe érkező turistáknak, hanem az egész településnek és polgárainak az érdekeit is szolgálja.

A szervezet felállítását és a fejlesztési irányok meghatározását követően legfontosabb feladat a turisztikai kínálati elemek meghatározása és megvalósítása (szolgáltatás és attrakciófejlesztés). A desztináció adottságai (természeti, domborzati) alapján az aktív turizmus fejlesztése élvez prioritást, elsősorban a természetjárás, a lovas- és kerékpáros turizmus területén érdemes szolgáltatást fejleszteni.

A gazdaságfejlesztési elképzelések hatóköre időközben kiszélesedett és kiterjedt a határ menti településekre is. 2008. júliusában Salgótarján Megyei Jogú Város Önkormányzata és további öt szervezet létrehozta a Nógrádi Geopark Nonprofit Kft-t. Elsődleges célja a határ menti települések összefogásával egy egységes gazdaságfejlesztési koncepció kialakítása, amely az idegenforgalmi potenciálban látja a kitörési lehetőséget. A szervezet 2010. áprilisában elnyerte az UNESCO Geopark címet, amely a világon első nemzetközi határon átnyúló geopark.

Az aktív turizmus elemeit a Novohrad-Nógrád Geopark térségfejlesztési elképzeléseivel szükséges összehangolni és kidolgozni. A Novohrad - Nógrád Geopark az Európai Geopark Hálózat és az UNESCO Globális Geopark Hálózat első, kezdettől fogva nemzetközi, határon átnyúló geoparkja, melyben több, földtudományi szempontból jelentős emlék maradt fenn, melyek természetvédelmi és tudományos értékükön felül egyben lenyűgöző látványt is nyújtanak. A geopark szervezet feladata továbbá a terület földtudományi, táji, természeti, ökológiai, archeológiai, valamint történelmi és kulturális értékeinek megőrzése, bemutatása, geoturisztikai terméké formálása és ezáltal a helyi gazdaság fejlesztése.

A Geopark szerepének, tevékenységének megismertetésében való közreműködés az önkormányzat által fenntartott valamennyi nevelési-oktatási intézmény feladatát képezi. A Geopark feladatainak, céljainak megvalósításában az önkormányzatnak együtt kell működnie a térség településeivel, az itt működő vállalkozásokkal, valamint a szlovák partnerrel. A célok megvalósításához a pályázati lehetőségek maradéktalan kihasználására van szükség.

III. Az önkormányzati gazdálkodás feladatai, eszközzrendszere

A gazdasági program céljainak eléréséhez, a fenntartható fedezetű önkormányzati gazdálkodás megtartásához, figyelemmel a költségvetések hitellel finanszírozott hiányának csökkentésére, ismerni kell a nemzetgazdaság fő folyamatainak változtatására irányuló kormányzati elképzeléseket.

Az erőteljes átalakulásban lévő nemzetgazdaságot pénzügyi és finanszírozási nehézségek jellemzik. Az államháztartás éves hiányát, a nemzetgazdaság adósságállományát csökkenteni kell. Az államháztartás várható átalakítása megváltoztatja az önkormányzat gazdálkodását is. Az önkormányzat működési feladataira irányuló központi források csökkenése mellett, az önkormányzat saját bevétel növelésének lehetősége rendkívül korlátozott. A kiadásokat ehhez mérten kell meghatározni, valamint a helyi szabályokat úgy kell kialakítani, hogy a bevételek és kiadások, a vállalható pénzügyi külső források figyelembevételével egyensúlyban legyenek.

1. Bevételek

A bevételek tekintetében jelenleg a **központi költségvetési források** a meghatározók, mivel a bevételi források közel felét a központi támogatások teszik ki. Az elmúlt években az átengedett központi adók és a működési normatív támogatások együttesen csökkentek.

Az államháztartás rendszerének átalakítása eredményeként olyan szabályozó rendszer lenne elfogadható, amely biztosítja a kötelező önkormányzati feladatok ellátásához szükséges forrásokat, és legalább három évre előre a tervezhetőséget és a kiszámíthatóságot.

A **saját bevételek** között fontos tétel az intézmények saját bevétele. Az intézményi saját bevételek rendszerét felül kell vizsgálni. Ennek ki kell terjednie a térítéskötelessé tehető feladatokra és a térítési díjak mértékére. A bevételek növelésében az intézményi önállóságot és érdekeltséget erősíteni kell.

A **helyi adók** az önkormányzati saját bevételein belül a leglényegesebb elemet jelentik, hiszen jelentős volument és forrásellátási biztonságot jelentenek az éves költségvetések finanszírozásában. A vállalkozókat terhelő adóbevételek számottevő bővítését korlátozza a vállalkozások terhelhetősége.

A **vagyonghasznosítási bevételek** növelése csak előzetes gazdasági elemzések elvégzése mellett, a hosszú távú városfejlesztési célokkal összhangban lehetséges.

A vagyonghasznosításnak alapvetően az újratermelést kell szolgáltatnia, az értékesítés mellett egyéb vagyonghasznosítási formák alkalmazását is szorgalmazni kell. Ingatlanok esetében a vállalkozók segítségét is figyelembe vevő bérleti formákat, tartós bérletet kell alkalmazni, illetve osztalékjellegű bevételeket kell elvárni.

Hitelforrások igénybevételét a későbbi évek költségvetéseinek terhelhetősége, illetve a hitelképesség határozza meg, mivel ezen források a későbbi években keletkező bevételek jelenbeli felhasználását jelentik.

A hatékonyabb önkormányzati működési célkitűzés mellett, a forrásbővítő működési hitelek összegének a későbbi években csökkenni kell.

A felhalmozási hitelek esetében, figyelemmel a városfejlesztési célokra, azoknak kell előnyt adni, amelyek bevételi többletet vagy működési költségmegtakarítást eredményeznek.

2. Kiadások

Az önkormányzati és egyéb ágazati törvényekből az önkormányzatra olyan mennyiségű feladatellátás hárul, amelyhez a szükséges anyagi eszközöket a központi költségvetés nem biztosította. Az egyre szűkülő források nem csupán a jogos fejlesztési igények megvalósításának szabtak határt, hanem a működési kiadások finanszírozásában is nehézséget okoztak. Elegendő forrás hiányában a későbbi időszakban is a feladatellátás hatékonyságának fokozásával, a mellőzhető szolgáltatások felfüggesztésével, új ellátó rendszer kialakításával kell elérni, hogy a bevétel-meghatározott tervezés elvei érvényesüljenek, és a későbbi években is fenntartható költségvetési egyensúly alakuljon ki.

Az önkormányzati céloknak megfelelően a kötelező és az önként vállalt feladatok szigorú rangsorolásával rendszerszerű összefüggéseknek megfelelően kell meghatározni a tervezhetőség rangsorát.

Az Országgyűlés által az egyes ágazatok (közigazgatás, oktatás, szociálpolitika, egészségügy) átalakításának feltételrendszere alapján újra meg kell határozni az önkormányzat feladatait, a **működés** lehetséges módját, irányait és eszközeit, figyelemmel az önkormányzat pénzügyi lehetőségeire. Az önkormányzat ellátási felelőssége a közigazgatási határon belül lakóhellyel, ennek hiányában tartózkodási hellyel rendelkező polgárok részére terjed.

A **fejlesztések** területén, figyelemmel az önkormányzat több cikluson átívelő gazdasági programjára, illetve az Integrált Városfejlesztési Stratégia tartalmi elemeire, a költségvetés forráslehetőségeivel összhangban lehet az elképzeléseket megvalósítani. E tekintetben a pályázati forrásokkal támogatott felhalmozási feladatok kell, hogy előnyt kapjanak.

IV. Összegzés

A közgyűlés a helyi demokrácia megtestesítőjeként a város legfelsőbb döntéshozatali szintje, fő feladata a választó polgárok képviselete, a város működtetése, az egészséges élettér kialakítása érdekében, a társadalmi és gazdasági körülmények figyelembe vételével az elérendő célok kitűzése, az erőforrások meghatározása, valamint a helyi szabályozások kidolgozása, a megvalósítás ellenőrzése.

Felelőssége a súlyával arányos. Célkitűzései, döntései évekre, évtizedekre meghatározzák a

város sorsát, fejlődésének irányait, a város polgárainak közérzetét. Működésének stílusa ugyancsak komoly befolyással bír a polgárok hangulatára, illetve alakítja a politikai közhangulatot.

A *civil szervezetek* – beleértve a kamarákat is – azok a formációk, amelyek általában a társadalom egyes rétegeinek, érdekcsoportjainak a közéletben, a politika színterén történő megjelenítésére jöttek létre.

Feladatuk az érdekképviselés, a szakmai képzés, saját területük koordinálása, feltérképezése, javaslataikkal, véleményükkel a lehető legjobb döntés meghozatalának elősegítése. Összekötő szerepet játszanak a polgárok és a mindenkori hatalom között.

Kiemelkedő felelősségük van abban, hogy az általuk „lefedett” területeket valóban összefogják, véleményüket a nyilvánosság előtt a megfelelő szakmai színvonalon képviseljék.

Az önkormányzati feladatellátás hatékonyságának a záloga az említett szervek, szervezetek tudatos és szervezett együttműködése. A gazdaságfejlesztésre vonatkozó elképzelések megvalósítása elsősorban a gazdasági-társadalmi környezet függvénye, azonban a fejlesztési prioritások megvalósítására továbbra is fokozott figyelmet kell fordítani.

A tervben szereplő négy részprogram közül az ÉLHETŐ VÁROS PROGRAMJA, a GONDOSKODÓ VÁROS PROGRAMJA és a VONZÓ ÉS SZERETHETŐ VÁROS PROGRAMJA című pontokban megfogalmazott célokat az alábbiak szerint valósítottuk meg:

- Az átfogó városrehabilitációt hosszú távú feladatként fogalmaztuk meg, melynek a végrehajtása folyamatban van.
- A lehetőségekhez képest optimalizáltuk az egészségügyi ellátást.
- Jelentős átalakításokat végeztünk a közoktatást és a közművelődés területén.
- Számos idegenforgalmi fejlesztést végeztünk el.

A 2007-2018 közti időszakra terjedő gazdasági programban megfogalmazottakat az önkormányzat továbbra is irányadónak tekinti munkája során. A megvalósítás feltételrendszerének folyamatos változása miatt azonban egyes projektek, részfeladatok az eredeti tervekhez képest módosuló tartalommal, illetve befejezési határidővel készülhetnek el, illetve mindezek mellett új feladatok is jelentkeznek.

Hosszú távú céljainkat a jelenlegi ciklusra tervezett feladatok következetes végrehajtásával kívánjuk elérni, hogy városunk a lehetőségei szerint a mai kor elvárásainak megfelelő környezetet biztosítson az itt élőknek, s az ide érkezőknek.

Az önkormányzat a gazdasági program megvalósítása érdekében együtt kíván működni mindazokkal a partnerekkel, akik magukénak érzik a programban szereplő célokat, valamint tenni kívánnak környezetük jobbításáért, életminőségük javításáért, városuk fejlődéséért.